МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОХТИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчально-виховної роботи
_____Олена ГАВРИШ
__ ___29. 08_____2025року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Безпека життєдіяльності

Освітньо-професійний ступінь	*фаховий молодший бакалавр*
Галузь знань	*D «Бізнес, адміністрування та право»*
Спеціальність	*D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»*
Освітньо-професійна програма	*Фінанси, банківська справа та страхування*
Форма навчання	*денна*
Загальна кількість годин / кредитів ECTS	*60 години / 2 кредити*
Характеристика навчальної дисципліни	*обов'язкова*
Форма семестрового контролю	*диференційований залік*
Мова викладання	*українська*
Інформація про викладача, контактна інформація	*Більченко Надія Василівна, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист*
Розміщення курсу	https://dev1.ocsnau.net/course/view.php?id=162

Силабус розглянуто на засіданні циклової комісії
Протокол *№ 1 від 29 серпня 2025року*

Голова циклової комісії _____ *Василь ФЕНЕНКО*

Викладач _____ *Надія БІЛЬЧЕНКО*

1.МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни	Мета вивчення дисципліни полягає у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.
Завдання вивчення дисципліни	Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику. Засвоївши дисципліну «Безпека життєдіяльності» майбутні фахові молодші бакалаври повинні володіти сукупністю загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності у відповідних напрямах підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу ОГ в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

2.КОМПЕТЕНЦІЇ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Програмні результати навчання	РН16. Дотримуватися правових норм охорони праці та життєдіяльності в професійній діяльності

3. ПРЕРЕКВІЗИТИ

Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності» займає провідне місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівця за освітньо-кваліфікаційним рівнем «фаховий молодший бакалавр», оскільки є дисципліною, що використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук з філософії, біології, фізики, хімії, соціології, психології, екології, економіки, менеджменту тощо і дозволяє випускнику вирішувати професійні завдання за певною спеціальністю з урахуванням ризику виникнення внутрішніх і зовнішніх небезпек, що спричиняють надзвичайні ситуації та їхніх негативних наслідків.

4. ПОСТРЕКВІЗИТИ

Засвоївши дисципліну «Безпека життєдіяльності» майбутні фахові молодші бакалаври повинні володіти сукупністю загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності у відповідних напрямах підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу ОГ в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

5.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістовних модулів, тем	Разом годин	Аудиторні		Самостійна робота
			Лекції	Практичні	
1	2	3	4	5	7
	Модуль 1				
1	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек.	8	4		4
2	Ризик, як кількісна оцінка небезпек.	6	2	2	2
3	Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	6	2		4
4	Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах.	4	2		2
	4.1. Пожежна безпека	6	2	2	2
	4.2. Радіаційна безпека.	6	2	2	2
	4.3. Хімічна безпека.	6	2	2	2
	Модуль2				
5	Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	6	2		4
6	Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	4	2		2
7	Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС.	4	2		2
8	Управління силами та засобами ОГ під час НС.	4		2	2
	Разом годин з навчальної дисципліни	**60**	**22**	**10**	**28**

7.ТЕМИ ТА ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	
1	**Тема1.1 Вступ. Основні поняття і визначення БЖД.** Модель життєдіяльності людини. Головні визначення - безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик. Безпека людини, суспільства, національна безпека. Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства. Аксіоми безпеки життєдіяльності. Методологічні основи безпеки життєдіяльності. Системний підхід у безпеці життєдіяльності.	2
2	**Тема1.2 Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек.** Види небезпек: мікро- та макро-біологічна, вибухопожежна, гідродинамічна, пожежна, радіаційна, фізична, хімічна, екологічна..	2
3	**Тема2. Ризик як кількісна оцінка небезпек** Визначення поняття небезпека. Номенклатура та таксономія небезпек. Джерела небезпеки та їх класифікація. Небезпечні та шкідливі фактори. Індивідуальний та соціальний ризик. Концепція допустимого ризику. Управління ризиком	2
5	**Тема. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки** Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ: землетрус, карст, осідання ґрунтів над гірничими виробками, зсув, обвал, ерозія ґрунту. Вражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки та навколишнє середовище. Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки в умовах проявів вражаючих факторів небезпечних метеорологічних явищ: сильного вітру, урагану, смерчу, шквалу, зливи, сильної спеки, морозу, снігопаду, граду, ожеледі. Небезпечні гідрологічні процеси і явища: підтоплення, затоплення повеневими або паводковими водами, талими водами та в поєднанні з підняттям ґрунтових вод, підтоплення внаслідок затору льоду, вітрові нагони. Вражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів та наслідки.	2
6	**Тема. Пожежна безпека.** Загальні поняття про основи теорії розвитку та припинення горіння. Етапи розвитку пожежі. Зони горіння, теплового впливу, задимлення, токсичності. Небезпечні для людини фактори пожежі. Вибух. Фактори техногенних вибухів, що призводять до ураження людей, руйнування будівель, споруд, технічного устаткування і забруднення навколишнього середовища.	2
7	**Тема. Техногенні небезпеки та їхні наслідки** Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. Класифікація, номенклатура і одиниці виміру вражаючих факторів фізичної та хімічної дії джерел техногенних небезпек. Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки. Рівні виробничих аварій в залежності від їхнього масштабу. Втрати міцності,	2

	деформації, провали і руйнування будівель та споруд. Пошкодження енергосистем, інженерних і технологічних мереж Гідродинамічні об'єкти і їхнє призначення. Причини виникнення гідродинамічних небезпек (аварій). Хвиля прориву та її вражаючі фактори. Вимоги до розвитку і розміщення об'єктів гідродинамічної небезпеки.	
8	**Тема. Хімічна безпека.** Класифікація небезпечних хімічних речовин за ступенем токсичності, здатності до горіння, впливом на організм людини. Характеристика класів небезпеки згідно із ступенем їхньої дії на організм людини. Особливості забруднення місцевості, води, продовольства у разі виникнення аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Класифікація суб'єктів господарювання і адміністративно-територіальних одиниць за хімічною небезпекою.	2
9	**Тема. Радіаційна безпека** Джерела радіації та одиниці її вимірювання. Класифікація радіаційних аварій за характером дії і масштабами. Фази аварій та фактори радіаційного впливу на людину. Механізм дії іонізуючих випромінювань на тканини організму. Ознаки радіаційного ураження. Гостре опромінення. Хронічне опромінення. Нормування радіаційної безпеки. Рівні втручання у разі радіаційної аварії. Вимоги до розвитку і розміщення об'єктів атомної енергетики.	2
	Модуль 2	
10	**Тема. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики.** Глобальні проблеми людства: глобальна біосферна криза, екологічна криза, ресурсна криза, мирне співіснування, припинення гонки озброєння та відвернення ядерної війни, охорона навколишнього природного середовища, паливно-енергетична, сировинна, продовольча, демографічна, інформаційна, ліквідація небезпечних хвороб. Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження. Види тероризму, його первинні, вторинні та каскадні вражаючі фактори; збройні напади, захоплення й утримання об'єктів державного значення; встановлення вибухового пристрою у багатолюдному місці, установі (організації, підприємстві), викрадання зброї та небезпечних речовин з об'єктів їхнього зберігання, використання, переробляння або під час транспортування. Класифікація об'єктів щодо забезпечення захисту від терористичних дій..	2
11	**Тема. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС** Аналіз аварійних ситуацій під час технологічного тероризму. Антитерористичні критерії оцінки уразливості та підвищення стійкості роботи об'єктів підвищеної небезпеки. Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини. Особливості впливу інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства. Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини. Корупція і криміналізація суспільства. Маніпуляція свідомістю. Розрив у рівні забезпечення життя між різними прошарками населення. Шкідливі звички, соціальні хвороби та їхня профілактика. Алкоголізм та наркоманія. Зростання злочинності як фактор небезпеки. Види злочинних	2

	посягань на людину. Поняття та різновиди натовпу. Поводження людини в натовпі. Фактори, що стійко або тимчасово підвищують індивідуальну імовірність наразитись на небезпеку. Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки. Захисні властивості людського організму. Види поведінки людини та її психічна діяльність: психічні процеси, стани, властивості. Поняття про психоемоційні напруження (стрес). Види напруження. Психотипи за реакцією людей на небезпеку. Частота змін стресових станів у людей, що знаходяться в районі НС.	
12	**Тема. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.** Загальний аналіз ризику і проблем безпеки складних систем, які охоплюють людину (керівник, оператор, персонал, населення), об'єкти техносфери та природне середовище. Індивідуальний та груповий ризик. Концепція прийнятного ризику. Розподіл підприємств. установ та організацій за ступенем ризику їхньої господарської діяльності щодо забезпечення безпеки та захисту населення і територій від НС. Управління безпекою через порівняння витрат та отриманих вигод від зниження ризику. Головні етапи кількісного аналізу та оцінки ризику. Методичні підходи до визначення ризику. Статистичний метод. Метод аналогій. Експертні методи оцінювання ризиків. Застосування у розрахунках ризику імовірнісних структурно-логічних моделей..	2
13	**Тема. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС** Правові норми, що регламентують організаційну структуру органів управління безпекою та захистом у НС, процеси її функціонування і розвитку, регламентацію режимів запобігання і ліквідації НС. Структурно-функціональна схема державного управління безпекою та захистом у НС в Україні з урахуванням правового статусу і повноважень органів влади. Органи управління, сили і ресурси з попередження та реагування на НС на державному рівні. Загальні норми законодавства, підзаконних актів, стандарти і технічні умови, технічні і адміністративні регламенти, що регламентують принципи і механізми регулювання безпеки, зниження ризиків і пом'якшення наслідків НС. Превентивні та ситуаційні норми: експертиза, ліцензування, сертифікація, аудит; підвищення технологічної безпеки виробничих процесів та експлуатаційної надійності об'єктів, підготовка об'єктів економіки і систем життєзабезпечення до роботи в умовах НС. Компенсаційні та регламентні норми: пільги, резервування джерел постачання, матеріально-технічних і фінансових ресурсів, страхування, спеціальні виплати, норми цивільної, адміністративної відповідальності та процедури їхнього застосування. Зонування території за можливою дією вражаючих факторів НС. Основні показники рівнів небезпеки регіону, де знаходиться ВНЗ, які внесено у Паспорт ризику виникнення надзвичайних ситуацій області. Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення. Застосування захисних бар'єрів та видів цивільного захисту: фізичного, постійно діючого функціонального, природного, комбінованого.	2

	Загальні функції управління пов'язанні з прогнозуванням, плануванням, регулюванням, координацією і контролем. Управлінське рішення, його сутність, правове, організаційне, інформаційне та документальне забезпечення. Загальна технологія та моделі прийняття управлінських рішень.	
14	**Тема. Управління силами та засобами ОГ під час НС** Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення НС, правил поведінки та способів дій в цих умовах. Сутність і особливості оперативного управління за умов виникнення НС. Міські, заміські, запасні та пересувні пункти управління в НС. Спеціально уповноважений керівник та штаб з ліквідації НС. Сили і засоби постійної готовності. Мета і загальна характеристика рятувальних та інших невідкладних робіт. Техніка, що застосовується при ліквідації наслідків НС. Розрахунок сил та їх ешелоноване угрупування. Склад та завдання угрупування сил першого, другого ешелонів та резерву. Організація взаємодії сил при проведенні аварійно-рятувальних робіт та основних видів забезпечення у зоні НС. Здійснення карантинних та інших санітарно-протиепідемічних заходів.	2
	Разом	22

8.ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення індивідуального ризику та його оцінка	2
2	Блискавкозахист об'єктів	2
3	Розрахунок можливої дози опромінення	2
4	Розрахунок наслідків аварії на із СДОР	2
5	Розробка плану евакуації.	2
	Разом	**10**

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Вид навчальної діяльності	Форма контролю	Кіль-кість годин
1	2	3	4	5
1	**Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек** Критерії переходу небезпечної події у НС, одиниці виміру показників класифікаційної ознаки НС та їхні порогові значення у природному середовищі, виробничій, транспортній та інших сферах життєдіяльності. Класифікація НС за причинами походження, територіального поширення і обсягів заподіяних або очікуваних збитків	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	4

1	2	3	4	5
2	**Ризик як кількісна оцінка небезпек** Класифікація небезпечних та шкідливих факторів. Ідентифікація джерел небезпеки і породжених ними небезпечних та шкідливих факторів.	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	2
3	**Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки** Біологічні небезпеки. Вражаючі фактори біологічної дії. Характеристика небезпечних патогенних мікроорганізмів: найпростіші, гриби, віруси, рикетсії, бактерії. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей. Загальна характеристика особливо небезпечних хвороб (холера, сибірка, чума та ін.). Інфекційні захворювання тварин і рослин.	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	4
4	**Техногенні небезпеки та їхні наслідки** **Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях.** Вимоги до транспортування небезпечних речовин. Маркування небезпечних вантажів з небезпечними речовинами.	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	2
5	**Пожежна безпека. Класифікація об'єктів за їхньою пожежовибухонебезпекою.** Показники пожежовибухо-небезпеки речовин і матеріалів. Законодавча база в галузі пожежної безпеки. Основи забезпечення пожежної безпеки підприємств, установ, організацій, Відповідальність за порушення (невиконання) вимог пожежної безпеки	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	2
6	**Хімічна безпека.** Типологія аварій на хімічно-небезпечних об'єктах та вимоги до їхнього розміщення і розвитку. Захист приміщень від проникнення токсичних аерозолів. Організація дозиметричного й хімічного контролю.	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	2
7	**Радіаційна безпека** Чорнобильська катастрофа: події, факти, цифри. Категорії зон радіоактивно забруднених територій внаслідок аварії на АЕС. Режими захисту населення Захист приміщень від проникнення радіоактивних речовин.	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	2
7	**Радіаційна безпека** Чорнобильська катастрофа: події, факти, цифри. Категорії зон радіоактивно забруднених територій внаслідок аварії на АЕС. Режими захисту населення Захист приміщень від проникнення радіоактивних речовин.	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	2

1	2	3	4	5
8	**Тема. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС** Аналіз аварійних ситуацій під час технологічного тероризму. Антитерористичні критерії оцінки уразливості та підвищення стійкості роботи об'єктів підвищеної небезпеки. Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини. Особливості впливу інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства. Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини. Корупція і криміналізація суспільства. Маніпуляція свідомістю. Розрив у рівні забезпечення життя між різними прошарками населення. Шкідливі звички, соціальні хвороби та їхня профілактика. Алкоголізм та наркоманія. Зростання злочинності як фактор небезпеки. Види злочинних посягань на людину. Поняття та різновиди натовпу. Поводження людини в натовпі. Фактори, що стійко або тимчасово підвищують індивідуальну імовірність наразитись на небезпеку. Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки. Захисні властивості людського організму. Види поведінки людини та її психічна діяльність: психічні процеси, стани, властивості. Поняття про психоемоційні напруження (стрес). Види напруження. Психотипи за реакцією людей на небезпеку. Частота змін стресових станів у людей, що знаходяться в районі НС.	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	4
9	**Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС** Інформаційна підтримка та процедурне забезпечення прийняття й реалізації рішень пов'язаних з усуненням загрози виникнення НС або реагуванням на НС та організації ліквідування її наслідків. Головні положення про навчання персоналу підприємств, установ і організацій діям та способам захисту в разі виникнення НС та аварій. Система інструктажів. Програми підготовки населення до дій у НС. Спеціальні об'єктові навчання і тренування. Функціональне навчання керівних працівників і фахівців, які організують та здійснюють заходи	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	2

	у сфері цивільного захисту. Критерії та показники оцінки ефективності функціонування системи безпеки та захисту в НС об'єкту господарювання.			
10	**Управління силами та засобами ОГ під час НС** Технічні засоби і способи проведення дезактивації, дегазації та дезінфекції території, техніки, транспорту, будівель, приміщень, одягу, взуття і засобів захисту, продовольства, води, продовольчої сировини і фуражу. Дезактивуючи, дегазуючи та дезінфікуючи розчини..	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	2
	Разом			28

10.ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю:

- **Поточний** (комп'ютерне тестування, фронтальне опитування, виконання практичних завдань, відтворення виробничих ситуацій).
- **Модульний** (комп'ютерне тестування, фронтальне опитування, виконання практичних завдань).
- **Підсумковий** (диференційований залік).

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання знань студентів з дисципліни БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ здійснюється за національною чотирибальною шкалою.

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» («5»)	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється у повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
«Добре» («4»)	Оцінюється завдання, що містить відповідні, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Студент активно

	працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточні, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
«Задовільно» («3»)	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти, події, робити висновки, але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача. Дає не повні відповіді на заняттях.
«Незадовільно» («2»)	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповідні на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітленні неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущенні суттєві помилки.

12.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник / [В. В. Сокуренко, О. М. Бандурка, С. М. Бортник та ін.]; за заг. ред. В. В. Сокуренка ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 308 с. URI: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10837
2. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності, К.Каравела. 2008.
3. Скобло Ю.С. та ін. Безпека життєдіяльності. – Вінниця. „Нова книга" 2000.
4. І.Я. Ярошенко . Безпека життєдіяльності в інженерних рішеннях. – Суми: „Довкілля", 2003.
5. Т.Є. Стиценко, Н.М. Сердюк, Г.В. Пронюк, І.І. Хондак. Безпека життєдіяльності – Харків: ХНУРЕ, 2018. – 336 с

ДОПОМІЖНА

6. ДБН В.1.2-8-2008 Безпека життя і здоров'я людини та захист навколишнього природного середовища
7. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
8. Закон України «Про пожежну безпеку».
9. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».

10. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
11. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: ttps://mepr.gov.ua.
12. Кодекс цивільного захисту України.
13. Закон України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання».
14. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки». Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».
15. Закон України «Про дорожній рух».
16. ДНАОП 0.00-1.32-01 Правила устройства электроустановок электрооборудования специальных установок.
17. ДНАОП 0.00–1.29–97 Правила захисту від статичної електрики
18. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації
19. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму. Ультразвуку та інфразвуку
20. ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.
21. Кодекс цивільного захисту України (із змінами);
22. Розпорядження Кабінету міністрів України «Про затвердження плану основних заходів цивільного захисту України на 2024 рік» від 12 січня 2024 р. № 29-р
23. Наказ ДСНС України «Про затвердження організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях на 2024–2025 роки»
24. Постанова КМУ «Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту» від 11.03.2015;
25. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту» від 09.10.2013 №787
26. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту» від 23.10.2013, №819.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. http://www.mon.gov.ua - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
2. http://www.mns.gov.ua - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
3. http://www.social.org.ua - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
4. http://portal.rada.gov.ua - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
http://www.nau.ua -Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

14.ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Студент має право:

– вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього процесу, права тощо;

– вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;

– відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;

– отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

– відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;

– брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;

– виконати індивідуальні завдання – самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену.

Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави *(довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).*

Політика щодо академічної доброчесності. У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування.

Політика щодо викладання. Викладання матеріалу лекцій та проведення практичних занять, спілкування зі студентами під час консультацій та контрольних заходів здійснюється державною мовою.

В основу викладання навчальної дисципліни покладено комунікативний метод, що забезпечить ефективне засвоєння професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності у відповідних напрямах підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу ОГ в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

Форми та методи навчання:

– Лекції: бесіда, інтерактивне опитування, конспектування, відповіді на проблемні запитання, пояснювально-ілюстративний метод.

– Практичні заняття: експрес-опитування, виконання практичних завдань з метою застосування отриманих знань на практиці, відпрацювання певних навичок, робота з науково-методичною літературою, законодавчими та нормативними актами; аналітичні звіти тощо.

– Самостійна робота: опрацювання літератури (основної, додаткової), конспектування матеріалу, підготовка доповідей фахового спрямування, виконання практичних завдань, виступи на заняттях та інших заходах.